

Universitätsbibliothek Paderborn

Venerabilis Patris Thomæ à Jesu ... Opera Omnia

Homini Religioso Et Apostolico Tam Qvo Ad Vitæ Activæ, Qvam
Contemplativæ functiones utilissima, Duobus Tomis Comprehensa. In
Qvibvs Singlari Pietate, Varia Ervditione Clariori Et Breviori Stylo
Continentvr Et Explicantvr ...

Tomás <de Jesus>

Coloniæ Agrippinæ, 1684

Dub. III. Quare unio fruitiva sic appelletur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-38621

per analogiam & similitudinem illius, de qua loquitur D. Thomas, dicatur ista unio actualis non solum affectiva, sed etiam effectiva.

Obiect. 2. Obijciens secundum, unio effectiva saepe appellatur ab Auctoribus mysticis unio realis, & frequentius tribuitur hoc nomen unioni fructiva etiam habituali, sed unio realis non influit effectivè, aut quasi effectivè modo dicto, in aliam unionem; ergo non est necesse, quod unio effectiva influat effectivè. Prob. min. quia influit quasi effectivè disponendo, & promerendo est proprium actus meritorii, & non habitus; unio autem realis est per modum habitus ut supra diximus. Resp. dist. ultimam partem minoris, non influit effectivè per modum actus conced. per modum habitus neg. Actus enim meritorius procedit ab habitu, qui proinde habitus potest dici meritorius habitualiter, seu in actu primo. Nec erit inconvenient, quod unio actualis dicatur effectiva activè, unio verò realis effectiva passivè, ut nominibus non confundantur.

Solutio. Si quæras, an ista unio actualis affectiva, & effectiva possit etiam dividi in activam, seu acquisitam, & passivam, seu infusam? Respondet affirmativè; utraque quippe disponit ad ulterius augmentum gratiæ; activa autem illa est, quam nos ex communi usus gratiæ auxiliis possumus & debemus procurare, & quam maximis extollit laudibus Seraphica Mater in lib. castelli anime manifest. 3. c. 3. & in lib. fundat. ca. 5. eamque; dicit, quam semper sibi ac suis alumnis exoptabat, siamque esse agebat in habendo voluntatem in omnibus conjunctam, & conformem voluntati divinæ. Quod ut fiat habitualiter, qualiter convenit statui perfectionis, non sufficit unus, vel alter actus hujusmodi conformitatis, sed necessaria est frequentia, & facilitas horum actuum, proveniens ex magna

radicatione charitatis, & ablatione impedimentorum, scilicet habituum vitiorum, & ordinatione passionum, & rebellionis appetituum, quod proinde non sine magno labore, & continuo mortificationis exercitio adipiscitur, ut eadem SS. Mater ibidem edocet. De hac activa unionem posse etiam intelligi D. Dionysium constat ex dictis de mystica Theologia acquisita.

Unio verò actualis affectiva, & effectiva activè, quæ sit passiva, seu infusa, est illa, quæ specialibus auxiliis, Deoq; specialiter illuminante intellectum, & inflammante voluntatem exercetur modo dicto, vel solum per affectivam conformitatem, vel disponendo, & promerendo ulteriorem gratiæ, & habituum supernaturalium radicationem; & quia hoc principium invenitur in illa unionem, quæ DEUM movet, ut se gustandum præbeat, & præsentem exhibeat, ideo ista solet appellari frequentius effectiva, quæ simul est fructiva, & transformativa.

D V B I V M III.

Quare unio fructiva sic appellatur?

Fructiva unio unde dicatur. **F**ructiva unio dicitur à fructione, ut ipsius nomen indicat: fructio autem juxta D. Thom. 1. 2. quest. 11. art. 1. est actus delectationis, quam aliquis habet de ultimo expectato; quod est finis. Unde videtur de nominati à fructu, qui est id, quod ultimo ex arbore expectatur, & cum quadam suavitate percipitur. Invenitur autem fructio in brutis imper-

fectè secundum essentiam, ac proinde improprie, quia est de particulari fine, & non de ultimo. In peccatoribus invenitur imperfectè secundum esse, seu potius non verè, quia licet delectentur in aliquo sub ratione ultimi finis, non est tamen verè ultimus finis. In iustis autem viatoribus, licet delectentur perfectè secundum essentiam, & secundum esse, non tamen secundum operationem, quia non habent beatitudinem perfectam. Beati verò omnibus modis perfectè fruuntur; DEUS autem perfectè illius. Videatur D. Thom. qu. cit. & quest. 12. art. 2. ad 3. & in 1. dist. 1. q. 2. art. 1. ad 4. & quest. 4. art. 1. & in ejusdem concordant.

Addit etiam D. Thom. dict. quest. 11. art. 4. in 6. & ad 1. quod fructio de fine, seu de DEO habito tantum in spe, & intentione est imperfecta; perfecta autem est de fine habito jam realiter. Ex quibus colligitur, quam liber unionem affectivam quatenus habet adjunctam spem beatitudinis posse dici unionem fructivam imperfectam: sed quia ex his unionibus illæ, quæ exercentur in duobus ultimis gradibus mysticæ Theologiæ infusæ, magis accedunt ad perfectam, quia taliter habent DEUM in spe, quod illum etiam habeant aliquo modo realiter, nempe, per experientiam gustus, & per aliqualem manifestationem præsentis realitatis, ideo isti duo ultimi gradus unionis absolute dicuntur uniones fructivæ. Sed principaliter ultimus gradus, in quo animam quietat à sollicita inquisitione DEI in hac vita, imo jam non tantum anxiat pro præsentia in patria, cum DEI societatem, quasi continuè sentiatur, & habitualiter ea potitur: ibique etiam gustus DEI sit major, lumenque ad cognoscendum superius, atque inflammatio voluntatis ardentior DEI.

Obijciens, si datur fructio DEI in hac vita, vel daretur aliqua ex duobus animæ gloriolæ in hac vita, vel daretur matrimonium sine dotibus; neutrum est dicendum; ergo, &c. Prob. maj. quoad primam partem; quia fructio est una ex tribus dotibus matrimonii animæ gloriolæ, quæ non possunt dari nisi in gloria. Quoad secundam, quia in ultimo & perfectissimo gradu unionis, quam vocamus fructivam, non solum dantur spontalia, quæ præcesserant in gradu antecedenti, sed celebratur matrimonium spirituale, ut docuit N. Seraphica M. manifest. 7. castelli anime cap. 1. & 2. & in hoc matrimonio non possunt inveniri aliæ duæ dotes, scilicet, visio, & comprehensio, nisi fortè fructio si admittatur.

Si respondetur, fructiorem istam non esse perfectam, ac proinde non esse dotem gloriæ. Contra: quia saltem esset dos imperfecta, & dos gloriæ nec imperfectè potest dari in via. Quia dos debet esse perpetua, juxta definitionem D. Thomæ in 4. dist. 4. quest. 4. art. 1. dos est ornamentum animæ & corporis, vitæ sufficiens in æterna beatitudine jugiter perseverans.

Si verò dicatur, fructiorem non esse dotem, si sumatur pro actu, sed pro habitu, qui est principium ejus, nempe, charitate. Contra. Tum quia fructiorem pro actu esse dotem dicunt plures Thomistæ, fuisse sententiam ultimam D. Thomæ. 1. part. quest. 12. art. 7. Tum, quia sumpta pro habitu, seu charitate magis conducit ad argumentum, siquidem charitas patriæ, & vitæ sunt idem habitus, & jam daretur in via eadem ratio dotis.

Resp. ad argumentum neg. majorem, quoad primam partem, & ad probationem resp. primò

T t 3

dist.

dist. Fructio perfecta est una ex tribus dotibus animæ gloriæ conced. fructio imperfecta, qualem dicimus esse fructiorem hujus vitæ, neg. Ad instantiam resp. Supponere fructiorem imperfectam esse dotem saltem imperfectam; quod est falsum: ratio enim dotis semper est perfecta, quia nunquam datur, nisi in patria, ubi est perpetua. *Solutio.* Resp. secundò dist. Fructio sumpta pro habitu est dos animæ gloriæ, conced. sumpta pro actu, neg. nam actus fructiorem in patria pertinet ad essentiam matrimonii, siquidem visio sine fructione non esset jucunda, sicut requiritur ad unionem matrimonii. Ad primam instantiam resp. probabilius esse D. Thom. non mutasse sententiam, quòd fructio sit dos sumpta pro habitu, ut defendunt nostri Salm. *Tom. 3. in 1. 2. tract. 9. dist. 2. dub. 2.* Ad secundam resp. charitatem patriæ & viæ esse eundem habitum secundum substantiam & speciem, concedo: secundum modum essendi nego, in patria enim est in suo perfecto termino, qui nec potest augeri, nec deficere; est etiam principium fructiorem perfectæ.

Que fructiorem speciem rationem dotis obriunt. Instabis adhuc, ergo saltem in consensu in gratia habebit charitas rationem dotis. Resp. negando, quia licet non possit deficere, potest augeri & non est principium fructiorem perfectæ. Ut enim dicunt nostri Salmantic. *cit. dist. 2. dub. 2. n. 18.* Hoc sufficit, ut charitas patriæ distinguatur quodammodo specie à charitate viæ, non formaliter, sed virtualiter, & eminenter, quatenus principium actus fructiorem perfectæ, qui specie distinguitur à quocumque actu elicitò in via.

Ad illud, autem quod dicebatur in secunda parte majoris principalis argumenti de matrimonio spirituali in hac viâ: dicendum est tale matrimonium non esse consummatum, sed inchoatum tantum & imperfectum respectu matrimonii patriæ, cui proinde ut consummato, & perfectò debentur dotes: Semper enim matrimonium viæ habet aliquam rationem sponsalium, licet appelletur matrimonium propter maiorem perfectiorem unionis, & continuam præsentiam cognitam sponsi. Unde Christus respectu viatorum non dicitur vir & maritus, sed sponsus, ut notant Salm. *cit. dist. 2. dub. 1. n. 1.* in cælo autem vocatur nuptiæ, & sponsæ uxores, *Apoc. 12.* ideoque dona supernaturalia viatoribus communicata non dicuntur dotes, sed pignora & arthæ, *2. Corinth. 1.* Item quia semper remanet veritabilis arbitrii, & incertitas de perseverantia, ut eadem S. M. docet *dist. 2. cap. 2.*

Et licet demus (quod aliqui dixerunt) in hoc statu in imæ unionis dari confirmationem in gratia, & notitiam illius. Hoc non sufficit ad matrimonium spirituale consummatum, & perfectum. Quia unio ista indissolubilis solum esset habitualis, aut radicalis, quomodo gratia unit cum DEO non verò actualis, quia actualis amor indeficiens non est hujus vitæ, nec unio actualis, quæ DEUM possideat, quomodo debet non solum sponso possidere sponsam, sed sponsa possidere sponsum, ut sit matrimonium perfectum.

Dicitur, confirmatio in actuali amore saltem fuit in Christo Domino, & fortasse, ut pie creditur in beata Virgine. Respondetur, in anima Christi Domini fuisse quidem perfectissimam unionem cum Deo ab instanti conceptionis, quia statim fuit comprehensor, & per visionem beatam DEUM possidebat, ac proinde habuit perfectionem dotium, licet non sub ratione dotis, quia Chri-

stus non est sponsa, sed sponsus omnium animarum. De quo Salm. *cit. dist. 2. dub. 4.* de B. Virgine, (quæ licet aliquoties viderit divinam essentiam, non tamen habuit in via istam visionem permanentem) dicendum est, quòd amor ille actualis & continuus, in quo admittimus fuisse confirmatam, non sufficit ad matrimonium consummatum, & perfectum, quia licet DEUM per amorem nostrum possideat anima, non possidetur ab illa perfectè, nisi per visionem beatam, quæ est actualis possessio DEI: de ratione autem matrimonii est mutua traditio, & possessio contrahentium. Hæc omnia diximus ferè ex mente Salmanticensium locis citatis, ut plenius hæc unio fructiva, & matrimonium, quod in ea celebratur, dignoscatur.

D V B I V M IV.

Utrum unio transformativa sit eadem cum fructiva jam explicata?

UNIO transformativa sic appellatur à transformatione, quam inducit. Transformatio autem nomen est, quo utuntur Mystici, licet nomine annihilationis, liquefactionis, & similibus superperfectis, & hyperbolicis non ad significationem quod strictè sonant, sed aliquid ita subinje & inexplicabile ob penuriam nominum, ut necesse sit recurrere ad ejusmodi metaphorica propter aliquam analogiam, & similitudinem. Licet enim anima in annihilatione mystica non redigatur ad nihilum, nec amittat entitatem suam, dicitur tamen annihilari, tum quia amittit connaturalem operandi modum, tum quia in conspectu DEI ita se componat, ac si nihil esset, & ideo est communis loquutio sanctorum Patrum, & Doctorum mysticorum, quos citat nost. Nicolaus à JESU-MARIA in sua *Elucid. Theol. part. 2. cap. 4. §. 8.* Similiter transformari dicitur anima, non quia realiter transeat in essentiam DEI, sed quia se transfert à modo proprio essendi & operandi ad modum divinum: ut possit dicere cum Paulo: *Vivo ego jam non ego, vivit verò in me Christus.*

Unde sancti Patres & Doctores adeo istam transformationem exaggerant, ut S. Dionysius in *Epistola ad Joannem Evangelistam*, homines sic transformatos dicat liberos ab omnibus malis, & DEI nomine insignitos. Et Ambrosius in *Psalm. 118.* quòd vias erroris ignorent, crimen etiam si velint, non possint admittere, id est, difficillimè. D. Bernardus *de vita solit.* quòd non sit jam similitudo, sed unitas, cum sit homo cum DEO unus spiritus, non tantum unitate volendi idem, sed aliud velle non valendi. Et quòd fieri mereatur homo DEI, non DEUS: sed tamen quòd DEUS est ex natura, homo ex gratia. D. Bonavent. *opuscul. de septem itin. dist. 3.* & alii, distinguendo tres gradus spiritus, scilicet spiritus in spiritu, quando exteriorum obliuiscitur, & solum de spiritu sollicitus est: spiritus supra spiritum, quando ita erit à se, ut se non cogitet, sed DEUM solum amet: asserti denique tertium gradum, nempe spiritum sine spiritu, ut ab humano in divinum videatur transire, quali ipse jam non ipse, de quibus, & aliis similibus autoritatibus videatur nost. Didacus à JESU in *Annot. ad lib. N. B. P. IOAN. à CRUCE dist. 2. §. 2. 3. & 4. & c.* ubi etiam asserti aliqua exempla, quibus Doctores utuntur ad istam trans-

for-